

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

14 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

Boico Victor

Guzun Ion

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare, declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Regimentului de pușcași nr. 52 din 09 august 1944, în cauza penală privindu-l pe

Smaga Piotr Xxxxx, născut în anul xxxxxx, originar din s. xxxxx r-l xxxxxx, regiunea xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

01 iunie 2020 - 14 iulie 2020

în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Regimentului de pușcași nr. 52 din 09 august 1944, **Smaga Piotr Xxxxx**, a fost condamnat în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Smaga Piotr, a fost recunoscut vinovat și condamnat de faptul că, pe frontul de luptă, în calitate de comandant al Batalionului 64, neavând încredere în victoria Armatei Roșii, cu scopul de a-și salva propria viață, în timpul luptei și-a abandonat subalternii și a trecut pe partea inamicului.

În ședința de judecată Smaga Piotr, a declarat că, la data de 13 iunie 1941, a fost mobilizat în Armata Roșie, în calitate de comandant de batalion și trimis în satul Crasnaia Gorca din raionul Tiraspol. Ulterior a primit indicație de a se deplasa spre Odessa, însă pe drum, în timpul nopții, când soldații se odihneau, au fost atacați de armata germană. Militarii subalternii fugeau în diferite locuri pentru a se ascunde de împușcături. La fel, s- a scuns într-o groapă. În acel moment, de frică, a decis să treacă de partea oponentilor, căci din punct de vedere tehnic, inamicul era bine dotat și nu credea în victoria Armatei Roșii. După ce focurile s-au oprit, a mers în direcția satului Lozovaia, unde se aflau trupele germane. Pe drum a mai întâlnit un militar pe nume Arian, care, la fel, se îndrepta spre germani și au mers

împreună. Când au ajuns în sat, deja nu mai era nimeni și ei nu au mers mai departe, de teamă să nu fie plasați în lagărul de prizonieri de război s-au schimbat în haine civile și s-au întors acasă. Inculpatul a mers la părinți, ulterior la soție în satul Sucleia r-nul Tiraspol. În aprilie 1944, Smaga Piotr a fost din nou mobilizat în rîndurile Armatei Roșii în calitate de soldat. Acolo, s-a împrietenit cu soldatul Iacovenco, care îi povesea că, știe persoane care au plecat cu nemții în Germania. Atunci l-a întrebat dacă ar vrea să treacă de partea inamicului, dar nu a făcut-o pentru a-l instiga, dar pentru a afla părerea lui la acest subiect și a primi o remunerație din partea comandantului.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, invocând prevederile 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Smaga Piotr, pe motiv că la materialele dosarului nu se conțin probe suficiente ce ar confirma că, Smaga Piotr, prin acțiunile sale, a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede dispoziția art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU – trădare de patrie.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Smaga Piotr, pentru trădare de patrie constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Smaga Piotr, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Smaga Piotr, în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

De asemenea, Colegiul penal menționează că, la 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru "*tradare de patrie*".

În temeiul celor constatate și prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Smaga Piotr, în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, a o casa și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a înceta procesul penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, prin urmare și reabilitarea condamnatului.

Ținând cont de cele menționate supra, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare declarat este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului Militar al Regimentului de pușcași nr. 52 din 09 august 1944, în privința condamnării lui **Smaga Piotr Xxxxx**, în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia în fața societății, și reintegrarea în drepturi în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 14 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Boico Victor

Judecător

Guzun Ion